

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЗАСТОСУВАННЯ СІМЕЙНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА»**

кафедра цивільно-правових дисциплін

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	Право (ВКЗО 05)
Форми здобуття вищої освіти	денна та заочна форми навчання
Мова викладання	українська
Навчальний рік розроблення	2023-2024
Форма підсумкового контролю	залік

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання навчальної дисципліни:

Науково-педагогічний працівник

Шаповал Леся Іванівна

к.ю.н., доцент, доцент кафедри

<https://orcid.org/0000-0003-4503-9075>

(067) 264 08 99

lesynyl@ukr.net

Профайл викладача

Контактний тел.

E-mail:

Науково-педагогічний працівник

Білянська Наталія Володимирівна

к.ю.н., доцент, професор кафедри

<https://orcid.org/0000-0002-1650-5500>

(063) 244 85 20

ndemydenko78@gmail.com

Профайл викладача

Контактний тел.

E-mail:

Науково-педагогічний працівник

Кирдан Богдан Васильович

к.ю.н., доцент, доцент кафедри

<https://orcid.org/0000-0001-9284-9930>

(096)165 00 38

realaudiliker@ukr.net

Профайл викладача

Контактний тел.

E-mail:

Науково-педагогічний працівник

Полішко Наталія Леонідівна

доктор філософії, доцент кафедри

<https://orcid.org/0000-0002-3898-3896>

(067) 979 20 74

ekspertNDEKS@i.ua

Профайл викладача

Контактний тел.

E-mail:

Розклад навчальних занять:

1. Для денної форми навчання – згідно розкладу організації освітнього процесу в поточному семестрі.
2. Для заочної форми навчання - згідно розкладу занять навчально-екзаменаційної сесії в поточному семестрі.

Консультативна допомога кафедри:

Очні консультації: з 14.00 до 16.30 відповідно до графіка чергувань науково-педагогічних працівників кафедри.

Online-консультації: за допомогою електронної пошти (k008@naiaiu.kiev.ua), месенджерів і платформи Zoom: Пн-Пт з 9:00 до 16:00.

Сторінка дистанційного курсу

Денна форма навчання: <https://dn.naiiu.kiev.ua/course/view?id=2938>

Заочна форма навчання <https://dn.naiiu.kiev.ua/course/view?id=2155>

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Тривалість	Навчальна дисципліна вивчається протягом одного семестру: - кількість кредитів ECTS – 3; - загальна кількість годин – 90 (з яких 30 год. аудиторної роботи, 60 год. – самостійної роботи для денної форми навчання; 12 год. аудиторної роботи, 78 год. – самостійної роботи для заочної форми навчання).
Форми та методи навчання	Навчальна дисципліна проводиться в очній (off-line) та змішаній (blended) формах відповідно до структури освітнього процесу, тематичного плану та розкладу занять. Під час освітнього процесу використовуються наступні методи навчання: <i>1) Інтерактивні методи:</i> відповіді на запитання і опитування думок студентів у форматі полілогу або групової бесіди; аналіз історій і ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ігрове перевтілення. <i>2) Активні методи:</i> моделювання професійної діяльності; навчання інших; метод активних ігор. <i>3) Інноваційні методи:</i> компетентнісний (відповідно до ОПП ЗВО); інтегровані методи навчання (безпосередньо такі - заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція, заняття-інсценування); проектно-дослідницький метод; робота з інформацією (відеоогляд, сторітелінг - за конкретно заданим напрямком). <i>4) Практичні методи:</i> практичні роботи; вправи; творчі роботи.

	<p><u>5) Методи дистанційного навчання:</u> відеоконференції в форматі лекцій або семінарів (зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle); онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання); віддалені практикуми і тестування; відеозаписи лекцій; вікторини, бліц-опитування, квізи.</p>
Поточний контроль	<p>Здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни з метою виявлення ступеня розуміння здобувачами засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Як правило, здійснюється на семінарських, практичних заняттях та тренінгах.</p> <p>Оцінювання здобувача вищої освіти з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття (виставлення балів від 2 до 5).</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після вивчення навчальної дисципліни.</p> <p>Методи підсумкового контролю: усна відповідь на питання, визначені у білеті, або у формі тестування.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів з дисципліни, яке здійснюється одночасно із закінченням курсу семінарських та практичних занять і є визначенням рівня знань засвоєння кожним здобувачем навчальної програми сумою балів у діапазоні від 0 до 40 балів.</p>
Пререквізити (Prerequisite)	<p>Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності; право Європейського Союзу; юридична компаративістика; правові інструменти альтернативного вирішення спорів; приватне право: практика тлумачення і застосування.</p>
Постреквізити (Postrequisite)	<p>Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; нормотворча діяльність; особливості розгляду окремих категорій цивільних справ; сучасні аспекти цивільно-правової відповідальності; сучасні аспекти цивільного права та процесу; актуальні проблеми міжнародного приватного права; сучасні аспекти спадкового права.</p>

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
результати навчання**

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.</p> <p>РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.</p> <p>РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.</p> <p>РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.</p> <p>РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.</p> <p>РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.</p> <p>РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p> <p>РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.</p> <p>РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.</p> <p>СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.</p> <p>СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.</p> <p>СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.</p> <p>СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p> <p>СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх</p>

	<p>прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.</p> <p>СК16. Здатність виявляти проблемні питання правозастосування та формувати пропозиції щодо їх вирішення (<i>додаткова СК</i>).</p>
--	--

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- ✓ здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- ✓ зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки, проекти ділової документації, тощо);
- ✓ застосовувати на практиці набуті теоретичні знання щодо закономірностей правових явищ в сфері сімейного права;
- ✓ аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що вміщена у матеріальних джерелах професійної інформації;
- ✓ свідомо і доречно використовувати термінологічні поняття, категорії сімейного права.

**Структура навчальної дисципліни
«Актуальні проблеми застосування сімейного законодавства»
та тематика навчальних занять**

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Сімейне законодавство України: сучасний стан та перспективи розвитку	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація актів сімейного законодавства. 2. Сімейний кодекс України в умовах рекодифікації цивільного законодавства. 3. Значення актів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та судової практики. 4. Офіційне обнародування та набуття чинності нормативно-правових актів. 5. Застосування сімейного законодавства. Аналогія закону та аналогія права в сімейно-правових відносинах. 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сімейне право України: основні принципи та структура. 2. Захист прав дитини в українському сімейному законодавстві. 3. Проблеми та перспективи розвитку інституту усиновлення в Україні. 4. Аліментні зобов'язання в українському законодавстві: сучасні реалії та шляхи вдосконалення 5. Правове регулювання шлюбних відносин в Україні: традиції та сучасні тенденції <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні рекомендації:</p>

		<p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Що є основним джерелом сімейного права в Україні?<ol style="list-style-type: none">а) Конституція Україниб) Сімейний кодекс Українив) Цивільний кодекс України2. Який вік для вступу в шлюб встановлений законодавством України для жінок та чоловіків?<ol style="list-style-type: none">а) 16 років для обохб) 18 років для обохв) 18 років для чоловіків та 17 для жінок3. Який орган є відповідальним за державну реєстрацію шлюбів в Україні?<ol style="list-style-type: none">а) Судб) Органи РАЦС (реєстрації актів цивільного стану)в) Нотаріус4. Який документ регулює питання опіки та піклування над дітьми?<ol style="list-style-type: none">а) Цивільний процесуальний кодексб) Закон України "Про охорону дитинства"в) Сімейний кодекс України5. Як визначається розмір аліментів на дитину в Україні?<ol style="list-style-type: none">а) Фіксована сума, встановлена законодавствомб) Відсоток від доходу платникав) Згідно з домовленістю між батьками6. Які особи мають право на подачу заяви про розірвання шлюбу через суд?<ol style="list-style-type: none">а) Один з подружжяб) Обидва подружжя разомв) Один з подружжя, якщо є спільні неповнолітні діти7. Яке право мають діти, які не досягли 18 років, у випадку розлучення батьків?<ol style="list-style-type: none">а) Право самостійно обирати, з ким проживатиб) Право залишатися з матір'ю автоматичнов) Діти не мають правового вибору8. Що є підставою для позбавлення батьківських прав в Україні?<ol style="list-style-type: none">а) Неможливість батьків забезпечити матеріальні потреби
--	--	---

		<p>дитини</p> <p>б) Невиконання батьківських обов'язків</p> <p>в) Розлучення батьків</p> <p>9. Чи можуть батьки змінити прізвище дитини після розлучення?</p> <p>а) Тільки за рішенням суду</p> <p>б) За взаємною згодою батьків</p> <p>в) За рішенням одного з батьків</p> <p>10. Яка з цих інституцій займається питаннями усиновлення в Україні?</p> <p>а) Органи місцевого самоврядування</p> <p>б) Служба у справах дітей</p> <p>в) Міністерство юстиції України</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u></p> <p>Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація актів сімейного законодавства. 2. Значення актів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та судової практики. 3. Офіційне обнародування та набуття чинності нормативно-правових актів. 4. Застосування сімейного законодавства. 5. Аналогія закону та аналогія права в сімейно-правових відносинах. 6. Недійсність нормативно-правових актів. <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України як основа сімейного законодавства. 2. Сімейний кодекс України як основний акт сімейного законодавства. 3. Закони і підзаконні нормативні акти як джерела сімейного права. 4. Відомчі нормативні акти та нормативні акти місцевих органів управління та самоврядування, що містять норми сімейного права та умови їх дієвості. 5. Норми міжнародного права і міжнародні договори. 6. Значення актів Конституційного Суду України, Верховного Суду України та судової практики. 7. Недійсність нормативно-
--	--	---

		<p>правових актів. 8. Обмеження застосування норм міжнародного сімейного права.</p>
<p>Тема 2. Інститут шлюбу в сімейному праві: актуальні питання</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття шлюбу та його правова природа. 2. Позитивні та негативні умови укладення шлюбу. 3. Порядок укладення шлюбу. Взаємна обізнаність наречених про стан здоров'я: теоретичні та практичні аспекти. 4. Поняття та підстави припинення шлюбу. 5. Встановлення режиму окремого проживання подружжя: проблеми правового регулювання та практики застосування. 6. Недійсність шлюбу. Санація шлюбу. Визнання шлюбу неукладеним. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Задача 1. Подружжя Іванків удочерило малолітню Олену. Через рік після удочеріння дружина Іванків померла. Спочатку Іванків ставився до дочки, як до рідної дитини, але згодом зрозумів, що закохався. Коли Олені виповнилось 18 років, він запропонував їй одружитись. Вони подали заяву до органу ДРАЦС, але їм було відмовлено. <i>Надайте юридичну консультацію, за яких умов шлюб може бути зареєстровано?</i></p> <p>Задача 2. Після смерті батьків Михайла взяла на виховання тітка його матері, в якій була донька Олена. Досягнувши дев'ятнадцяти років, Михайло і Олена вирішили одружитися. Однак мати дівчини заперечувала проти цього, посилаючись на те, що родичі не можуть перебувати у шлюбі між собою. Врахувавши заперечення, орган РАЦСу відмовив у реєстрації шлюбу. <i>Чи є підстави для оскарження такого рішення?</i></p> <p>Задача 3. Лущенко і Димова подали до органу ДРАЦСу заяву про реєстрацію шлюбу. Через кілька днів до органу ДРАЦСу прийшла</p>	<p>правових актів. 8. Обмеження застосування норм міжнародного сімейного права.</p> <p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція інституту шлюбу в українському сімейному праві: історичний аспект та сучасні тенденції 2. Права та обов'язки подружжя у шлюбі: правовий аналіз сучасних змін 3. Шлюбний договір: правова природа, зміст та сучасні проблеми укладання 4. Актуальні питання розірвання шлюбу: правові механізми та соціальні наслідки 5. Захист прав дитини у випадку розірвання шлюбу батьків: проблеми та шляхи вирішення <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні рекомендації: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який мінімальний шлюбний вік встановлено в Україні? <ol style="list-style-type: none"> a) 14 років b) 18 років c) 21 рік 2. Що є підставою для визнання шлюбу недійсним? <ol style="list-style-type: none"> a) Наявність спільного майна до шлюбу b) Шлюб з близьким родичем c) Відсутність дітей у подружжя 3. Що НЕ є обов'язковим елементом шлюбного договору? <ol style="list-style-type: none"> a) Визначення прав на спільне майно b) Визначення умов проживання подружжя c) Визначення умов аліментів на дітей 4. Яким документом

	<p>Зубікова, яка вимагала не реєструвати цей шлюб, оскільки вона та Луценко проживають уже сім років разом, усі сусіди, знайомі вважають їх чоловіком і дружиною, хоча їх шлюб і не зареєстрований в органах ДРАЦСу. <i>Чи є підстави для відмови у реєстрації шлюбу Луценка з Димовою? Чи може вплинути на рішення органу РАЦСу наявність у Луценка і Зубікової спільної дитини?</i></p> <p>Задача 4. Булатов і Журова подали до органу ДРАЦСу заяву про реєстрацію шлюбу. Однак мати Булатова дізналася, що Журова хвора на шизофренію, а тому стала наполягати на тому, щоб орган ДРАЦСу відмовив у реєстрації цього шлюбу, надавши для підтвердження своїх слів довідку від лікаря про хворобу Журової. <i>Яке рішення має прийняти орган РАЦСу?</i></p> <p>Задача 5. Махненко і Косенко вирішили укласти шлюб. Незадовго до реєстрації Махненко важко захворіла і була госпіталізована. Косенко звернувся до органів ДРАЦСу з проханням зареєструвати шлюб за відсутності нареченої, оскільки вона не в змозі з'явитися до органу ДРАЦСу, але може дати письмову згоду на таку реєстрацію. <i>Яка буде відповідь органу ДРАЦСу? Визначте порядок реєстрації шлюбів в органах ДРАЦСу у таких випадках.</i></p> <p>Задача 6. Радченко, перебуваючи у зареєстрованому шлюбі, уже кілька років жила окремо від чоловіка і не знала, де він знаходиться. Згодом вона вирішила укласти новий шлюб з Євченковим. Для цього вона звернулася до суду із заявою про визнання свого чоловіка безвісно відсутнім. Суд її заяву задовольнив, ухваливши відповідне рішення. Після цього Радченко зареєструвала розірвання шлюбу в органах ДРАЦСу та уклала новий шлюб. Через 2 роки повернувся перший чоловік Радченко та поставив питання про визнання її шлюбу з Євченковим недійсним. Радченко жити з першим чоловіком відмовилася.</p>	<p>регулюються права та обов'язки подружжя в Україні? а) Конституцією України б) Сімейним кодексом України в) Трудовим кодексом України</p> <p>5. Який орган в Україні реєструє шлюб? а) Суд б) Органи РАЦС в) Органи місцевого самоврядування</p> <p>6. Що є основною правовою підставою для розірвання шлюбу в судовому порядку? а) Відсутність спільного майна б) Неповнолітні діти в) Непорозуміння між подружжям</p> <p>7. Чи є наявність шлюбного договору обов'язковою для реєстрації шлюбу? а) Так б) Ні в) Лише для другого шлюбу</p> <p>8. Як розподіляється спільне майно подружжя при розірванні шлюбу в Україні? а) Порівну між подружжям б) Згідно з рішенням суду в) Все залишається тому, хто має більше доходів</p> <p>9. Який із шлюбів вважається фіктивним? а) Шлюб, укладений без наміру створити сім'ю б) Шлюб, укладений в іншій країні в) Шлюб, укладений з іноземцем</p> <p>10. Чи може неповнолітня особа укласти шлюб в Україні за згодою суду? а) Так, у разі вагітності або народження дитини б) Ні, незалежно від обставин в) Лише після досягнення 17 років</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint: 1. Проблеми правового регулювання цивільного шлюбу в Україні</p>
--	--	--

	<p><i>Як вирішити спір?</i></p> <p>Задача 7. Окист та Грінченко подали заяву про реєстрацію шлюбу та призначили дату весілля. З дня подання заяви наречені за домовленістю пройшли медичне обстеження та виявилось що вони повністю здорові. Шлюб було зареєстровано. За кілька днів після реєстрації шлюбу Окист попав в реанімацію після витоку хімічної речовини де було виявлено, що він хворий на венеричну хворобу. Батьки Грінченко вважають, що вона повинна визнати шлюб недійсним та забрати всі коштовні подарунки на весілля. <i>Надайте юридичну консультацію Грінченко.</i></p>	<p>2. Колізії шлюбного договору: обмеження та прогалини у законодавстві</p> <p>3. Нерівність прав подружжя при розподілі майна: теоретичні та практичні аспекти</p> <p>4. Проблеми визначення правового статусу дітей при розірванні шлюбу</p> <p>5. Актуальні питання правового регулювання міжнародних шлюбів та їх розірвання</p> <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право на шлюб. 2. Добровільність шлюбу. 3. Одношлюбність. 4. Наречені та їх правовий статус: актуальні питання. 5. Правозгідність шлюбу. 6. Розірвання шлюбу органом державної реєстрації актів цивільного стану: теоретичні та практичні питання. 7. Момент припинення шлюбу у разі його розірвання 8. Шлюб, який є недійсним. 9. Шлюб, який визнається недійсним за рішенням суду. 10. Шлюб, який може бути визнаний недійсним за рішенням суду. 11. Визнання шлюбу недійсним після його припинення: практичні аспекти. 12. Санація шлюбу: теоретичні та практичні аспекти.
<p>Тема 3. Правовідносини подружжя: особливості правового регулювання</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. 2. Право особистої приватної власності подружжя: теоретичні та практичні аспекти. 3. Право спільної сумісної власності подружжя: теоретичні та практичні аспекти. 4. Право на майно жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою: проблеми правового регулювання та практики застосування. 5. Права та обов'язки подружжя по утриманню: проблеми теорії та практики. 6. Шлюбний договір: проблемні аспекти. 	<p><u>1. Підготувати реферати (доповіді).</u></p> <p>Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус подружжя в Україні: аналіз прав та обов'язків 2. Дослідження правового регулювання взаємних прав і обов'язків подружжя, закріплених у Сімейному кодексі України. 3. Майнові правовідносини між подружжям: принципи та особливості регулювання 4. Огляд правових механізмів регулювання майнових відносин між подружжям, спільного та роздільного майна. 5. Правовідносини подружжя в контексті шлюбного договору: можливості та обмеження <ul style="list-style-type: none"> ○ Аналіз шлюбного договору як

	<p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Задача 1. При розірванні шлюбу між подружжям виник спір щодо розподілу майна: фортепіано, яке придбали для жінки – викладача музичної школи; бібліотеки, якою користувався чоловік – науковий співробітник; будинку, отриманого дружиною в спадщину; норкової шуби та мисливської рушниці. <i>Який порядок поділу майна?</i></p> <p>Задача 2. Пилипко та Фокіна три роки прожили спільно, після чого зареєстрували шлюб. Після укладення шлюбу чоловік пішов на іншу роботу та тривалий час був відсутній дома. Фокіна спочатку була незадоволена, а потім звикла. Її родичка порекомендувала Фокіній встановити режим окремого проживання подружжя. Фокіна вирішила, що в її ситуації це є гарним рішенням. <i>Визначте підстави та правові наслідки встановлення режиму окремого проживання.</i></p> <p>Задача 3. Після розірвання шлюбу Ключкіна звернулася до суду з позовом про розподіл спільного майна. Відповідач Клішкін у судовому засіданні в заперечення позову, що автомобіль було придбано ним за місяць до реєстрації шлюбу і не являється спільним майном, а позивачка не внесла до переліку речей, що підлягають поділу, дорогі антикварні коштовності, які подарував його дядько з Америки, картини з колекції його батька та люстру з богемського скла XVIII ст., подаровані їм на весілля її батьками. На що Ключкіна пояснила суду, що картини і люстра – це її придане, а коштовності було подаровані особисто їй. <i>Надайте юридичну оцінку ситуації та вирішіть спір.</i></p> <p>Задача 4. Тихонова звернулася до суду з позовом про поділ автомобіля, який відповідач придбав до реєстрації з нею шлюбу. В обґрунтування своїх вимог, позивач зазначила, що автомобіль був старий і на його ремонт було витрачено спільних коштів значно більше, ніж він коштував на час придбання. У зв'язку із цим його</p>	<p>інструменту регулювання майнових відносин подружжя та його правових обмежень.</p> <p>6. Вплив сімейного законодавства на немайнові правовідносини подружжя</p> <p>7. Огляд немайнових правовідносин між подружжям, таких як право на повагу, турботу та моральну підтримку.</p> <p>8. Правове регулювання спільного майна подружжя при розірванні шлюбу</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні рекомендації: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>Що є основним законодавчим актом, що регулює правовідносини подружжя в Україні?</p> <p>a) Конституція України b) Сімейний кодекс України c) Цивільний кодекс України</p> <p>Коли виникають правовідносини між подружжям?</p> <p>a) З моменту подачі заяви про шлюб b) З моменту народження першої дитини c) З моменту реєстрації шлюбу</p> <p>Яке майно вважається спільною власністю подружжя?</p> <p>a) Майно, придбане до шлюбу b) Майно, придбане одним із подружжя під час шлюбу c) Майно, отримане в спадок одним із подружжя</p> <p>Яка форма шлюбного договору є обов'язковою?</p> <p>a) Усна b) Письмова, засвідчена нотаріусом c) Електронна</p> <p>Чи може один із подружжя самостійно продати спільне майно без згоди іншого?</p> <p>a) Так, у будь-якому випадку b) Лише якщо інший з подружжя перебуває за кордоном c) Ні, потрібна згода обох подружжя</p>
--	---	---

	<p>слід визнати спільною сумісною власністю подружжя і поділити між нею та її чоловіком.</p> <p>Суд відмовив у задоволенні позовних вимог Тихонової, виходячи із того, що автомобіль належав відповідачу до реєстрації шлюбу, а тому він є його особистою власністю і поділу не підлягає. <i>Проаналізуйте рішення суду.</i></p> <p>Задача 5.</p> <p>Лепеха прожила з Равіком сім'єю 4 роки, після чого він помер. Шлюб вони не реєстрували, оскільки вважали це простою формальністю, проте прожили всі роки дружно, у злагоді, вели спільне господарство. Кожен з них мав хороший дохід, і вони придбали разом кілька цінних речей, у тому числі двокімнатну квартиру та авто. На ім'я Равіка було відкрито рахунок у банку, куди вони вносили спільні кошти. Після смерті чоловіка Лепеха була впевнена, що вона – єдиний спадкоємець Равіка. Однак з'ясувалося, що Равік свого часу був одружений і, не зважаючи на те, що фактичні шлюбні стосунки з колишньою дружиною припинилися, офіційно шлюб не було розірвано. Жінка, з якою було зареєстровано шлюб, дізнавшись про смерть Равіка, подала нотаріусу заяву про прийняття спадщини як його дружина.</p> <p><i>Проаналізуйте ситуацію і надайте юридичний висновок. Припустіть, що Лепеха прожила з Равіком більше десяти років, який буде наслідок в такому випадку. Чи має вона право на майно, набуте спільно з Равіком?</i></p> <p>Задача 6.</p> <p>Подружжя Болотових перебувало у шлюбі 35 років. В 2017 році вони розлучилися. Через три роки Болотова (1957 р.н.) звернулася з позовом до колишнього чоловіка про стягнення аліментів на своє утримання, оскільки вона хворіє, не працює і доглядає онуків.</p> <p><i>Яке рішення ухвалить суд?</i></p>	<p>Яке майно НЕ підлягає розподілу при розірванні шлюбу?</p> <p>a) Спільно придбане під час шлюбу b) Майно, отримане у спадок c) Майно, придбане після шлюбу</p> <p>Які правовідносини подружжя є немайновими?</p> <p>a) Відносини щодо спільного проживання b) Відносини щодо розподілу спадщини c) Відносини щодо розподілу доходів</p> <p>Яка умова повинна бути дотримана для визнання шлюбного договору недійсним?</p> <p>a) Невідповідність законодавству або порушення прав одного з подружжя b) Відсутність спільного майна подружжя c) Відсутність дітей у подружжя</p> <p>Що вважається підставою для розірвання шлюбу в судовому порядку?</p> <p>a) Відсутність спільного майна b) Взаємна згода подружжя на розірвання шлюбу c) Наявність спільних дітей</p> <p>Яким є правовий статус майна, подарованого одному з подружжя під час шлюбу?</p> <p>a) Спільною власністю подружжя b) Особистою власністю того, кому подарували c) Залежить від умов подарунка</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u></p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <p>При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації.</p> <p>Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі.</p> <p>Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <p>1. Прогаліни у правовому</p>
--	---	--

		<p>регулюванні майнових відносин подружжя: сучасні виклики та шляхи вирішення</p> <p>2. Проблеми правового регулювання шлюбного договору: обмеження та перспективи реформ</p> <p>3. Немайнові правовідносини подружжя: недостатність правового захисту та потенційні шляхи удосконалення</p> <p>4. Правовий статус спільного майна подружжя: проблеми захисту інтересів під час розірвання шлюбу</p> <p>5. Актуальні проблеми правового регулювання аліментних зобов'язань між подружжям</p> <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <p>1. Проблемні питання застосування позовної давності до вимог про поділ майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.</p> <p>2. Юридичний зміст обов'язків подружжя, що впливають з особистих правовідносин між ними.</p> <p>3. Конституційний обов'язок подружжя турбуватись про сім'ю.</p> <p>4. Порушення особистих немайнових прав подружжя: проблеми теорії та практики.</p> <p>5. Правовий режим майна при здійсненні підприємницької діяльності одним із подружжя.</p> <p>6. Проблеми правового регулювання відмови від права на частку у майні та відмова від здійснення цього права (співвідношення категорій)</p> <p>7. Проблемні аспекти примусового поділу майна подружжя.</p> <p>8. Договірне регулювання відносин подружжя.</p> <p>9. Порядок і способи поділу майна подружжя.</p> <p>10. Накладення стягнення на майно, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.</p> <p>11. Права і обов'язки подружжя щодо взаємного утримання.</p> <p>12. Майнові правовідносини чоловіка і жінки, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу.</p> <p>13. Здійснення права спільної сумісної власності після розірвання шлюбу: актуальні питання.</p> <p>14. У чому полягає принцип рівності часток подружжя у спільному сумісному майні?</p> <p>15. Порядок укладення шлюбного договору.</p>
--	--	--

<p>Тема 4. Правовідносини батьків і дітей: особливості правового регулювання</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення походження дитини: теоретичні та практичні аспекти. 2. Визначення походження дитини, народженої в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій: проблеми правового регулювання. 3. Оспорювання батьківства: теоретичні та практичні аспекти. 4. Особисті немайнові права і обов'язки батьків та дітей: проблемні питання теорії та практики. 5. Позбавлення батьківських прав: підстави та правові наслідки. Поновлення батьківських прав. Відібрання дитини від батьків без позбавлення їх батьківських прав. 6. Права батьків і дітей на майно: особливості правового регулювання. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Задача 1. Коломієць Н., яка не перебувала у шлюбі, народила дитину, батьком якої був Сорокін В., з яким Коломієць тривалий час спільно проживала. Під час державної реєстрації народження дитини Сорокін усно визнав своє батьківство і попросив записати його як батька дитини. Однак завідувач органу державної реєстрації актів цивільного стану переконавшись, що шлюб між Коломієць і Сорокіним не зареєстрований, відмовився зробити такий запис, зажадавши представити як підставу внесення відомостей про батька відповідне рішення суду. <i>Чи правильно вчинив завідувач органу державної реєстрації актів цивільного стану? Які порядок і підстави внесення відомостей про батька у актовий запис про народження дитини в ситуації, коли батьки дитини не перебувають у шлюбі?</i></p> <p>Задача 2. Громадянин України Перепелиця пред'явив позов до колишньої дружини (за її останнім місцем проживання) про надання йому,</p>	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права та обов'язки батьків щодо дітей у сімейному праві України 2. Встановлення батьківства та материнства: правові аспекти та проблеми визнання 3. Захист прав дитини в контексті розірвання шлюбу батьків 4. Аліментні зобов'язання батьків перед дітьми: правове регулювання та проблеми виконання. <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні рекомендації: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який основний закон регулює правовідносини між батьками і дітьми в Україні? а) Цивільний кодекс України б) Сімейний кодекс України в) Трудовий кодекс України 2. З якого віку дитина має право самостійно вирішувати з ким із батьків вона бажає проживати після розлучення? а) 3 10 років б) 3 14 років в) 3 7 років 3. Хто має право на отримання аліментів на утримання дитини? а) Тільки батько б) Тільки матір в) Той із батьків, з ким проживає дитина 4. Чи можуть батьки укласти угоду про сплату аліментів на дитину? а) Так, якщо угода укладена в письмовій формі б) Ні, аліменти сплачуються тільки за рішенням суду в) Так, але лише у присутності адвоката 5. Яке мінімальне відсоткове
--	--	--

	<p>батьку його дитини, можливості виїхати під час літніх канікул у відпустку до іншої країни відпочити з донькою, якій виповнилось 10 років. Він пояснив, що вже більше трьох років проживає окремо від дитини, весь час після розлучення сплачував аліменти на дитину, спілкувався з дитиною як по телефону так і особисто. Однак, після звернення до колишньої дружини, остання відмовила надати письмову згоду на виїзд дитини з батьком за кордон. <i>Проаналізуйте ситуацію та надайте юридичну консультацію.</i></p> <p>Задача 3. Іванов К. звернувся з позовом до своєї повнолітньої дочки про стягнення аліментів в розмірі 1000 гривень щомісяця. В обґрунтування своїх вимог позивач посилався на те, що є пенсіонером, інвалідом 2-ї групи, розмір його пенсії складає 2000 гривень, з яких щомісяця стягують по 300 гривень на утримання колишньої дружини, частина грошей витрачається на ліки, тому коштів недостатньо, донька не допомагає при цьому, інших дітей немає. Донька пояснила, що має малолітнього сина, якого утримує сама, тому заперечувала проти позову. <i>Вирішіть спір.</i></p> <p>Задача 4. Туманова Н. звернулася з позовом про встановлення батьківства Шевчук П. стосовно її сина, який народився 10 лютого 2008 р. На доказ батьківства Туманова представила лист Шевчук із санаторію від 5 березня 2007 р., в якому він писав, що любить її і був би радий, якби у них була дитина. Крім того, вона стверджувала, що про її вагітність від Шевчук знала його мати, яка водила її в жіночу консультацію, де їм пояснили, що переривання вагітності неможливе через великий термін вагітності. Шевчук відмову від позову мотивував сумнівами у своєму батьківстві, хоча даних про те, що батьком міг би бути інший чоловік, не було. Туманова наполягала на проведенні медичної експертизи. <i>З якою метою і за наявності яких підстав суд у справа із встановлення батьківства призначає медичну експертизу? Чи</i></p>	<p>відрахування доходу одного з батьків на утримання однієї дитини згідно з законодавством України? а) 10% б) 25% с) 15%</p> <p>6. Чи може дитина вимагати аліменти від батьків після досягнення 18 років? а) Ні, лише до 18 років б) Так, якщо продовжує навчання і потребує матеріальної допомоги с) Лише якщо батьки позбавлені батьківських прав</p> <p>7. Яке майно вважається особистою власністю дитини? а) Майно, придбане на кошти батьків б) Майно, отримане дитиною у спадок або як подарунок с) Спільне майно батьків</p> <p>8. Які з нижченаведених прав дитина має з 16 років? а) Право на спадщину б) Право звертатися до суду без згоди батьків с) Право самостійно укласти трудовий договір</p> <p>9. Яке покарання передбачено для батьків, які ухиляються від сплати аліментів? а) Позбавлення волі до 1 року б) Позбавлення батьківських прав с) Притягнення до кримінальної відповідальності та примусова сплата боргу</p> <p>10. За яких умов батьки можуть бути позбавлені батьківських прав? а) За рішенням дитини б) За рішенням суду через неналежне виконання батьківських обов'язків с) За взаємною згодою батьків</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u> Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в</p>
--	--	--

	<p><i>є підстави для задоволення позову Туманової?</i></p> <p>Задача 5. Відділ освіти Миколаївської районної адміністрації звернувся до суду з позовом про позбавлення батьківських прав Шевченко щодо її малолітнього сина Василя. У судовому засіданні було з'ясовано, що Шевченко залучає дитину до жебракування, зловживає спиртними напоями, створює в помешканні антисанітарні умови. За місяць до судового розгляду Шевченко зверталась до відділу освіти з письмовим проханням помістити дитину в будинок дитини, однак з'явившись на слухання справи, вона пояснила, що матеріальні труднощі є тимчасовими, спиртні напої вживає іноді через переживання у зв'язку зі смертю чоловіка, проти позову заперечувала.</p> <p><i>Яке рішення має прийняти суд? Чи є обов'язковою участь прокурора по такій категорії справ?</i></p>	<p>єдиному стилі. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми забезпечення прав дитини при розлученні батьків 2. Невиконання батьками аліментних зобов'язань: правові проблеми та шляхи їх вирішення 3. Позбавлення батьківських прав: проблеми правового регулювання та наслідки для дітей 4. Визначення місця проживання дитини при конфліктах між батьками: правові аспекти та судова практика 5. Проблеми реалізації прав дітей на спадщину: конфлікти між батьками і дітьми <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави виникнення прав та обов'язків матері, батька і дитини. 2. Визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають у шлюбі між собою. 3. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. 4. Визначення походження дитини, батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. 5. Порядок оспорування батьківства. 6. Обставини, що виключають можливість оспорування батьківства (материнства). 7. Права та обов'язки батьків щодо дитини, їх здійснення. 8. Особливості здійснення прав та виконання обов'язків неповнолітніми батьками. 9. Права та обов'язки дітей щодо батьків. 10. Роздільність майна батьків і дітей. 11. Право спільної сумісної власності батьків і дітей. 12. Права батьків та дітей щодо користування майном. 13. Управління майном дитини. 14. Аліментні зобов'язання батьків і дітей.
<p>Тема 5. Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: теоретичні та практичні аспекти</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні форми влаштування 	<p><u>1. Підготувати реферати (доповіді).</u></p> <p>Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p>

	<p>дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.</p> <p>2. Поняття і порядок усиновлення, його правові наслідки.</p> <p>3. Опіка та піклування над дітьми: проблемні положення.</p> <p>4. Патронат над дітьми: теоретичні та практичні аспекти.</p> <p>5. Приймозна сім'я: проблемні питання теорії та практики.</p> <p>6. Дитячий будинок сімейного типу: проблеми правового регулювання.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Задача 1. Після смерті матері малолітній Гаврило був переданий під опіку дідусю по лінії матері, оскільки батько жив у іншому місті, який одразу ж після смерті дружини повторно одружився і взяти дитину в нову сім'ю відмовився. Повернувшись через три роки до міста, де проживав Гаврило з дідом-опікуном, батько пред'явив позов до суду щодо повернення йому сина. Він стверджував, що любить його, а відмовився взяти Гаврилка в нову сім'ю за вимогою другої дружини, згоди на призначення синові опікуна не давав, окрім того, він краще виховає дитину, ніж дід, який не має вищої освіти. Опікун відмовився повернути сина батькові мотивуючи тим, що ним створені всі умови для повноцінного виховання Гаврилка, який зовсім не знає батька, котрий не виявляв інтересу до долі дитини і навіть не надавав йому матеріальної допомоги. <i>Визначте з якою метою і над ким встановлюється опіка? Які обставини підлягають урахуванню при вирішенні цієї справи.</i></p> <p>Задача 2. 2009 р. помер батько Назара, а через рік загинула його мати. Назар після загибелі матері проживав у селі у своєї бабусі. Бабуся звернулася до органу опіки і піклування із заявою про призначення її опікуном Назара. Однак її прохання не було задоволене. Своєю відмовою орган опіки та піклування мотивував тим, що бабуся непрацездатна (пенсіонерка за віком), а тому не зможе належним чином виконувати обов'язки опікуна. Опікуном Назара був призначений</p>	<p>Тематика рефератів (довідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові механізми влаштування дітей-сиріт: аналіз законодавства та практичні проблеми 2. Проблеми соціальної адаптації дітей, влаштованих у прийомні сім'ї 3. Вплив державної політики на влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування 4. Проблеми правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування 5. Роль громадських організацій у влаштуванні дітей-сиріт: можливості та виклики <p><u>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.</u></p> <p>Загальні методичні рекомендації: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який основний закон регулює влаштування дітей-сиріт в Україні? <ol style="list-style-type: none"> a) Сімейний кодекс України b) Закон України "Про охорону дитинства" c) Цивільний кодекс України 2. Яка форма влаштування дітей-сиріт передбачає перебування дитини в сім'ї інших людей? <ol style="list-style-type: none"> a) Дитячий будинок b) Приймозна сім'я c) Інтернат 3. Хто має право на усиновлення дитини-сироти в Україні? <ol style="list-style-type: none"> a) Тільки родичі дитини b) Будь-які громадяни України, що відповідають вимогам законодавства c) Лише батьки-одиначки 4. Яка організація відповідає за контроль за умовами життя дітей-сиріт у прийомних сім'ях? <ol style="list-style-type: none"> a) Міністерство освіти b) Служба у справах дітей c) Міністерство соціальної політики 5. Яка основна мета влаштування дітей-сиріт у сім'ї? <ol style="list-style-type: none"> a) Зменшити витрати на утримання дітей b) Забезпечити дітям теплоту і
--	---	---

<p>його дядько — Григорій, який проживає в м. Полтава, де знаходиться і майно, що перейшло до Назара у спадщину після смерті матері. Орган опіки та піклування пояснив бабусі хлопчика, що призначення дядька опікуном не буде перешкодою тому, щоб Назар продовжував проживати в неї. <i>Надайте оцінку діям органу опіки та піклування? Чи передбачає закон окреме проживання опікуна і його підопічного?</i></p> <p>Задача 3. Подружжя Левченко подало до відділу освіти заяву з проханням знайти дитину для усиновлення. Їм запропонували усиновити Кирила Гнатенка, який перебуває в навчальному закладі, батьки якого виїхали за кордон та визнані безвісно відсутніми. Левченки погодились та усиновили дитину. Через десять років повернулись батьки Кирила, заявили, що фактично перебували в рабстві за кордоном, вважають необхідним повернути дитину та подали позов про визнання усиновлення недійсним, поновлення правового зв'язку з дитиною. <i>Яким чином біологічні батьки можуть вирішити цю ситуацію? В яких випадках є доцільним усиновлення дітей, батьки яких визнано безвісно відсутніми?</i></p> <p>Задача 4. Катерина після смерті рідної сестри взяла до себе її 3-річну дочку Олену. Батько дівчинки не заперечував проти цього. Коли дитині виповнилося 5 років, Катерина звернулася до обласного управління освіти за порадою: вона дуже прив'язалася до дівчинки і та називає її мамою. Батько Оксани протягом цього часу ніякої уваги дочці не приділяв, матеріально не допомагав, переїхав до іншого міста і одружився. У Катерини є чоловік, з яким вона перебуває в зареєстрованому шлюбі, але спільно не проживає, він перебуває у Польщі на заробітках, вони майже не спілкуються. <i>Чи зможе вона усиновити дівчинку? Надайте юридичну консультацію.</i></p> <p>Задача 5. Ложкін Ю. та його дружина Ложкіна К. вважають необхідним</p>	<p>любов сімейного середовища с) Підготувати дітей до самостійного життя</p> <p>6. Який термін застосовується для дітей, які втратили обох батьків? а) Діти без батьків б) Діти-сироти с) Діти, позбавлені батьківського піклування</p> <p>7. Яка з наступних форм влаштування не є формою сімейного влаштування? а) Усиновлення б) Приймна сім'я с) Дитячий будинок</p> <p>8. Що є основною причиною позбавлення батьківських прав? а) Неплатоспроможність батьків б) Неналежне виконання батьківських обов'язків с) Вік батьків</p> <p>9. Які з нижченаведених документів не є необхідними для усиновлення дитини? а) Медична довідка б) Довідка про доходи с) Копія свідоцтва про народження дитини</p> <p>10. Яка з наступних проблем є найбільш поширеною для дітей-сиріт у прийомних сім'ях? а) Високий рівень освіти б) Соціальна адаптація та формування довірливих відносин с) Надмірна опіка з боку батьків</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u> Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>Тематика (напрямок розробки презентацій у PowerPoint:</p>
--	--

	<p>усиновити дитину, що була народжена їх чотирнадцятирічною дочкою, тобто їх онуку. <i>Чи можуть баба з дідом усиновити онуку? Визначте порядок надання згоди на таке усиновлення.</i></p> <p>Задача 6. Кірюхіна подала до суду заяву про усиновлення нею дитини, що була покинута нею в пологовому будинку. На момент подання заяви з дня народження дитини пройшло 50 днів. <i>Чи можливо усиновлення? Визначте дії, які повинен вчинити суддя згідно законодавства.</i></p> <p>Задача 7. Шестирічного Кирила, котрий залишився без опіки батьків, орган опіки та піклування тимчасово помістив для проживання до дитячого навчального закладу. Керівник виховної установи Крюков на прохання іноземної посередницької фірми самостійно організував знайомство з Кирилом подружжя Паньє з Франції, а потім, узгодивши з ними це питання, дав висновок щодо можливості усиновлення ними хлопчика. Згаданий висновок був пред'явлений до суду для вирішення питання про усиновлення Кирила французьким подружжям. Дізнавшись про це, орган опіки та піклування відкликав із суду висновок Крюкова і порушив питання щодо притягнення останнього до адміністративної відповідальності. Однак Крюков не погодився зі звинуваченням у здійсненні правопорушення і пояснив, що він ужив усіх можливих заходів для влаштування дитини в сім'ю і діяв у її інтересах. <i>Чи є підстави для притягнення Крюкова до відповідальності? Як мали діяти керівник виховної установи та орган опіки і піклування в даній ситуації?</i></p> <p>Завдання 8. Розглянути та порівняти форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на прикладі прийомної сім'ї та інтернатних закладів. Розглянути порядок утворення прийомної сім'ї, порядок влаштування туди дітей, матеріальне забезпечення прийомної сім'ї; типи інтернатних</p>	<p>1. Аналіз ефективності існуючого законодавства щодо влаштування дітей-сиріт в Україні 2. Соціальна адаптація дітей-сиріт у прийомних сім'ях: проблеми та рішення 3. Роль громадських організацій у влаштуванні дітей-сиріт: виклики та можливості 4. Психологічні аспекти влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування 5. Проблеми фінансування системи влаштування дітей-сиріт: аналіз та перспективи</p> <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <p>1. Загальні принципи, зміст і засоби державного захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 2. Органи, на які покладається захист прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та їх основні функції. 3. Недійсність усиновлення, скасування усиновлення, їх правові наслідки. 4. Позбавлення усиновлювача батьківських прав. 5. Припинення опіки, піклування над дитиною. 6. Звільнення опікуна та піклувальника дитини від їх обов'язків. 7. Договір про патронат. 8. Згода дитини на проживання у сім'ї патронатного вихователя. 9. Плата за виховання дитини 10. Прийомні батьки як законні представники прийомних дітей. 11. Спільне та відмінне прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу.</p>
--	---	--

	закладів та порядок утворення інтернатних закладів, їх комплектування, організація навчально-виховного процесу в інтернатних закладах.	
<p>Тема 6. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів: особливості правового регулювання</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особисті немайнові права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів: питання теорії та практики. 2. Права баби та діда, прабаби та прадіда на виховання внуків, правнуків, щодо захисту внуків. Вирішення судом спорів щодо участі баби, діда, прабаби, прадіда, братів, сестер, мачухи, вітчима у вихованні дитини. 3. Обов'язок по утриманню інших членів сім'ї та родичів: теоретичні та практичні аспекти. 4. Стягнення аліментів з інших членів сім'ї та родичів: проблеми теорії та практики. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Задача 1. Петренко звернулася до суду з позовом про стягнення аліментів з батька її чоловіка Костенка. У позовній заяві було зазначено, що вона є інвалідом другої групи, одержує невелику пенсію, неспроможна утримувати трьох дітей, а син відповідача переховується від сплати аліментів і встановити його місце знаходження неможливо. <i>Чи буде задоволено позов?</i></p> <p>Задача 2. Шевченко А. звернувся з позовом до своєї повнолітньої онуки про стягнення аліментів в розмірі 500 гривень щомісяця. В обґрунтування своїх вимог позивач посилався на те, що цього року став пенсіонером, розмір його пенсії складає 2000 гривень, частина грошей витрачається на ліки, тому коштів недостатньо. Молода дружина, з якою Шевченко розлучився 1,5 роки тому, відмовилась надавати утримання після розірвання шлюбу, хоча він під час шлюбу подарував їй свою частку у спільній сумісній власності (спільному приватному будинку). Онука пояснила, що сама має малолітнього сина, якого утримує</p>	<p><u>1. Підготувати реферати (доповіді).</u> Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові аспекти виховання дітей: обов'язки батьків та права дітей 2. Спадкові права родичів: хто має право на спадщину? 3. Аліменти на утримання дітей: законодавчі аспекти та практичні питання 4. Правовий статус дідуся та бабусь у вихованні онуків. 5. Опіка та піклування: правовий статус опікунів і їх обов'язки <p><u>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.</u> Загальні методичні рекомендації: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>Яке із зазначених прав є правом дітей?</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Право на спадок b) Право на безкоштовне навчання c) Право на власність <p>Яка з наступних особистостей не є членом сім'ї згідно з законодавством?</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Бабуся b) Тітка c) Сусід <p>Яка з обов'язків батьків є основною?</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Забезпечувати дітей харчуванням b) Надавати дітям матеріальну допомогу c) Підтримувати дітей у виборі професії <p>Хто з родичів має право на отримання аліментів на дітей?</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Дідусь b) Батько

	<p>одна, тому заперечувала проти позову. <i>Вирішіть спір.</i></p> <p>Задача 3. Повнолітній Оніщук звернувся до суду з позовом про стягнення аліментів зі старшого рідного брата. У позовній заяві було зазначено, що Оніщук є інвалідом, одержує невелику пенсію, тому потребує матеріальної допомоги. <i>Визначте, за яких умов виникає обов'язок повнолітніх братів та сестер утримувати непрацездатних повнолітніх братів і сестер? Які підстави звільнення від сплати аліментів та заборгованості за аліментами?</i></p> <p>Задача 4. Неповнолітній Антонов Р. звернувся з позовом до своєї мачухи про стягнення аліментів. В обґрунтування своїх вимог позивач посилався на те, що мачуха, перебуваючи у шлюбі з його батьком, набула у спільну сумісну власність будинок і автомобіль. Після смерті батька мачуха продала автомобіль і на думку Антонова має можливість та зобов'язана утримувати його. Останній навчається у школі, проживає у бабусі з дідусем, які вже пенсіонери. Мачуха заперечувала проти позову. <i>Обґрунтуйте позицію Антонова, за яких умов суд може відмовити Антонову в задоволенні позову? Вирішіть спір.</i></p> <p>Задача 5. Мачуха на прізвище Онищенко Р. звернулась з позовом до свого пасинка Кіреєва О. про стягнення аліментів. В обґрунтування своїх вимог мачуха посилається на те, що, перебуваючи у шлюбі з батьком Кіреєва, вони останні роки надавали неодноразово матеріальну допомогу пасинку, інколи він проживав з ними однією сім'єю. Кіреєв проти позову заперечував, посилаючись на те, що після смерті батька мачуха вже уклала новий шлюб. <i>Чи підлягає позов задоволенню? За яких підстав суд задовольнить позов Онищенко, а за яких відмовить у задоволенні позову? Вирішіть спір.</i></p>	<p>с) Брат</p> <p>Яке право мають неповнолітні діти у випадку розлучення батьків? а) Вибір опікуна б) Права на особисту власність с) Право на матеріальну допомогу</p> <p>Які з цих родичів мають право на участь у вихованні дітей за відсутності батьків? а) Сусіди б) Дідусі та бабусі с) Товарищі</p> <p>Яка із наведених обов'язків покладається на дітей по відношенню до батьків? а) Підтримувати батьків матеріально у старості б) Забезпечувати батьків житлом с) Надавати батькам відпустку</p> <p>Яка з категорій членів сім'ї має право на аліменти? а) Діти б) Брати та сестри с) Друзі</p> <p>Які права мають опікуни щодо виховання підопічних? а) Право на самостійне прийняття рішень б) Право на продаж майна підопічного с) Право на отримання заробітної плати від підопічного</p> <p>Хто має право на отримання спадщини за законом? а) Лише чоловік та дружина б) Усі родичі, якщо немає заповіту с) Тільки діти</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u> Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p>
--	--	--

		<p>Тематика (напряом розробки презентацій у PowerPoint):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права дітей у сім'ї: проблеми та перспективи 2. Аліменти: юридичні колізії та шляхи їх вирішення 3. Роль дідусів та бабусь у вихованні: права та виклики 4. Опіка над дітьми: правові аспекти та реальні виклики 5. Спадкове право: законодавчі прогалини та сімейні конфлікти <p><u>4. Підготувати відповіді на наступні запитання по темах:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Права баби та діда, прабаби та прадіда на виховання внуків, правнуків, щодо захисту внуків. 2. Права братів та сестер на спілкування. 3. Права сестри, брата, мачухи, вітчима та інших членів сім'ї на захист дітей. 4. Обов'язки особи піклуватися про бабу, діда, прабабу, прадіда, а також про того, з ким вона проживала однією сім'єю. 5. Обов'язок баби, діда утримувати внуків. 6. Обов'язок внуків, правнуків утримувати бабу, діда, прабабу, прадіда. 7. Обов'язок по утриманню братів та сестер. 8. Обов'язок мачухи, вітчима утримувати падчерку, пасинка. 9. Обов'язок інших осіб утримувати дитину. 10. Обов'язок падчерки, пасинка утримувати мачуху, вітчима. Обов'язок особи утримувати тих, з ким вона проживала однією сім'єю, до досягнення повноліття. 11. Розмір аліментів, що стягуються з інших членів сім'ї та родичів, і строки їх стягнення. 12. Зміна розміру аліментів та звільнення від їх сплати. 13. Визначення заборгованості за аліментами, що стягуються з інших членів сім'ї та родичів.
--	--	--

Індивідуальні завдання

Відповідно до навчального плану із навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування сімейного законодавства» індивідуальних завдань у формі курсової роботи не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Під час проведення занять в очному (*offline*) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення: інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаній (*blended*) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення: доступ до дистанційних навчальних курсів дисциплін на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет.

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (*on-line*) за вибором викладача використовується: програмне забезпечення через мережу Інтернет.

Основні інформаційні джерела

З боку здобувачів вищої освіти:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet.
З боку науково-педагогічних працівників та навчального закладу:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet, використання доступних освітніх он-лайн платформ, відповідне навчально-методичне забезпечення (навчальна та робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування сімейного законодавства», плани-конспекти проведення занять, методичні розробки організації самостійної та роботи здобувачів вищої освіти, тестові завдання для проведення поточного та підсумкового контролю засвоєння теоретичних знань, тощо.

Рекомендовані джерела інформації (література):

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996р. № 254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1618-15> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
4. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р., ратифікована постановою Верховної Ради України 27 лютого 1991 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_021 (дата звернення: 01.07.2023 р.)
5. Сімейний кодекс: Кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2947-14> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
6. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. №39. Ст. 383.
7. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
8. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
9. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 564. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
10. Про затвердження Положення про прийомну сім'ю: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 565. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/565-2002-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2023 р.)
11. Про затвердження Порядку стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладений

договір про надання правової допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1203. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1203-2002-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

12. Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції від 18.10.2000 № 52/5. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

13. Про впорядкування ведення медичної документації, яка засвідчує випадки народження і смерті (Форма № 103/о): Наказ МОЗ України від 08.08.2006 р. № 545. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1150-06> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

14. Про затвердження Інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості, Порядку реєстрації живонароджених і мертвонароджених: Наказ МОЗ України від 29.03.2006 р. № 179. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

15. Про затвердження Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні: Наказ МОЗ України від 09.09.2013 р. № 787. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1697-13> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

16. Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 р. № 905. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/905-2008-%D0%BF> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Служби безпеки України, Державного комітету нафтової, газової та нафтопереробної промисловості України, Міністерства фінансів України щодо офіційного тлумачення положень пункту 6 статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», частин четвертої і п'ятої статті 22 Закону України: Рішення Конституційного Суду України від 03.06.1999 р. № 5-рп/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/v005p710-99> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

18. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини 1 статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) № 18-рп/2004 від 01.12.2004 р. *Офіційний Вісник України*. 2004. № 50. Ст. 3288.

19. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) № 3-рп/2009 від 03.02.2009 р. *Офіційний Вісник України*. 2009. № 11. Ст. 341.

20. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.05.2006 р. № 3. *Вісник Верховного Суду України*. 2006. № 7.

21. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.03.2007 р. № 3. *Вісник Верховного Суду України*. 2007. № 3.

22. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 р. № 11. *Вісник Верховного Суду України*. 2008. № 1.

23. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14#Text> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

24. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів: Постанова Верховного Суду

України від 15.05.2006 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-06#Text> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

25. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Верховного Суду України від 21.12.2007 № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07#Text> (дата звернення: 01.07.2023 р.)

16. Борисова В.І., Жилінкова І.В. Сімейне право: підручник / В.І. Борисова, І.В. Жилінкова. Київ : Право, 2022. 320 с.

17. Дякович М. М. Сімейне право України: навч. посіб. /М. М. Дякович. Харків: ЕКУС, 2022. 416 с.

18. Діяльність в інтересах іншої особи в умовах війни: цивілістичні аспекти: кол. монографія / за ред. проф. Є.О. Харитонова, проф. І.В. Давидової. Одеса: Фенікс, 2022. 180 с.

19. Дзера О.В. Сімейне право України: підручник. К. : Юрінком Інтер, 2021. 520 с.

20. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сімейного права» (денна та заочна форми навчання) для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад. : В.І. Борисова, С.В. Кривобок. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 50 с.

21. Особисті немайнові права дитини при усиновленні: національний та зарубіжний досвід: монографія / О.В. Мельник. Одеса: Юридична література 2022. 196 с.

22. Порівняльне сімейне право: навчальний посібник. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2021. 296 с.

23. Сімейне право України: підручник / [Боднар Т.В., Гопанчук В.С., Дзера О.В. та ін.; за заг. ред. Т.В. Боднар, О.В. Дзери]. 2-ге вид., стер. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 519с.

24. Складання цивільно-правових документів. Ч. 3. Сімейні правовідносини: навч.-метод. посіб. / [В. П. Мироненко, А. Л. Калінюк, Б. В. Кирдан та ін.]. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2023. 420 с.

25. Тетарчук І. В. Сімейне право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2021. 314 с.

26. Чернега В.М. Сімейне (національне, міжнародне, порівняльне) право : підручник. Київ: Ліра-К, 2023. 369 с.

27. Алфьорова Т.М. Підстави та наслідки фіктивності шлюбу в сімейному праві України: перспективи вдосконалення. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 25-30.

28. Барановська Т. С. Колізійні аспекти реалізації права на шлюб у міжнародному приватному праві. *Аналітично-порівняльне правознавство: електронне наукове фахове видання*. 2023. № 2. С. 387-391.

29. Берегова Н. Вплив сімейного виховання на формування особистості дитини / Н. Берегова, П. Федерчук. *Вісник Львівського університету*. Серія : Психол. науки. Львів, 2020. Вип. 6. С.10-15.

30. Гаврік Р.О. Правові наслідки припинення шлюбу у сімейному праві: порівняльно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 8. С. 61-69.

31. Герасимчук Л.В. Застосування позовної давності до сімейних правовідносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 11-15.

32. Домбровський К.Г. Механізми державного регулювання розвитку інституту усиновлення в Україні: : дис. ... доктора філософії: спец-ть 281. К., 2021. 236 с.

33. Домбровський К.Г. Державне регулювання інституту усиновлення під час економічної кризи в Україні. *International academy journal «Web of Scholar»*. 2020. № 4 (46). С. 38-42.

34. Домбровський К.Г. Дефініція «усиновлення» та її особливості. *Публічне управління та адміністрування*. 2020. № 17. С. 53-57.

35. Домбровський К.Г. Проблемні аспекти державного управління у сфері захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Зб. наук. пр. «Право та державне управління»*. 2020. № 2. С. 154-158.

36. Домбровський К.Г. Історичні етапи розвитку механізму державного регулювання інституту усиновлення. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2020. № 4. С. 136–139.
37. Домбровський К.Г. Проблемні аспекти захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, відповідно до Цілей Сталого Розвитку України на період до 2030 року. *Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку: зб. щоріч. міжн. наук.-практ. конф.* К. : НАДУ, 2020. С.36–38.
38. Костяшкін І.О. До питання про підстави виникнення сімейних відносин у правовій доктрині. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 3. С. 64-69.
39. Луц Д. Сімейні спори під час війни: актуальна судова практика Верховного Суду. *Юридична газета*. Київ, 2023. № 9/10. С. 24.
40. Лучковський В. До питання про зміст прав та обов'язків жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2021. Вип. 1. С. 88-93.
41. Мартинюк О.В. Окремі проблеми сімейного законодавства щодо недійсності шлюбу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 251-254.
42. Менджул М. В. Принцип заборони насильства в сім'ї: впровадження європейських та міжнародних стандартів в умовах воєнного стану в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство : електронне наукове фахове видання*. 2023. № 1. С. 591-594.
43. Мороз І. Яке майно не може бути поділене між подружжям. *Юридичний вісник України : все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета*. Київ, 2023. 1-24 січня (№ 1/3).
44. Музика А. Цивільне, сімейне та кримінальне право в аспекті охорони прав дитини: міжгалузевий підхід. *Право України*. 2022. № 10. С. 42-58.
45. Пашинський А.П. Правові режими майна подружжя та парних союзів сімейного типу в сучасному міжнародному сімейному праві: дис. ... д-ра філософії: 293, 29; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, М-во освіти і науки України. Київ, 2023. 245с.
46. Плюшко Д.С. Деякі питання правових наслідків припинення шлюбу майнового характеру за законодавством України та деяких зарубіжних країн. *Юридична Україна: щомісячний науковий журнал*. Київ, 2023. № 10 (250). С. 15-21.
47. Резвова О.В. Цивільно-правовий захист права дитини на належне батьківське виховання. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 3. С.101–106.
48. Салюк П.І. Концептуальні питання захисту сімейних прав та законних інтересів в контексті оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які порушують права та законні інтереси учасників сімейних відносин. *Актуальні проблеми правознавства: збірник наукових праць*. 2022. №3 (31). С. 119-124.
49. Тельнік О. Б. Щодо окремих проблемних аспектів перспективних змін до актів сімейного законодавства України. *Юридичний науковий електронний журнал : електронне наукове фахове видання*. 2023. № 1. С. 140-144.
50. Токарчук Л.М. Влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, як реалізація принципу державного регулювання сім'ї: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора. юрид. наук: спец. 12.00.06 «Земельне право, аграрне право, екологічне право, природоресурсове право». Одеса, 2021. 40 с.
51. Токарчук Л.М. Державна сімейна політика: сучасний стан і перспективи. *Наука і правоохоронна*. 2020. № 1 (47). С. 9-17.
52. Ходак С.М. Зловживання інтересом у сімейному праві. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2022. №13 (25). С. 172-183.
53. Хорошенко О.В., Доценко О.О. Окремі питання аліментних зобов'язань. *Право і суспільство*. 2021. № 2. С. 51-57.
54. Хрущ В. Л. Особливості правового регулювання відносинів влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, у давньоримський період. *Нове українське право*. 2023. № 1. С. 201-207.
55. Чернега В. М. Сутність і систематика сімейно-правових договорів і домовленостей. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 100–103.

56. Viktoriia Shchyrsk, Viktor Konopelskyi, Yana Popovych, Nataliia Bilianska, Olena Lepei Ethical and Legal Aspects of Surrogacy in Ukraine and in the World. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2020. Volume 23. Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Ethical-and-legal-aspects-of-surrogacy-in-Ukraine-and-in-the-world-1544-0044-23-2-478.pdf>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: академічну заборгованість за пропущеними семінарськими та практичними заняттями здобувач вищої освіти зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання у визначеній викладачем формі відповідних тем програми навчальної дисципліни, з яких є пропуск, у двотижневий термін після повернення до навчання. За бажанням отримати оцінку, вищу за оцінку, отриману на занятті, здобувач має право перескладати відповідну тему у визначеній викладачем формі у тижневий термін.

Перескладання тем реалізується у таких формах: усне і письмове опитування; рецензування відповідей та письмових робіт; обговорення проблемних питань; написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти має погодитися на дотримання принципів академічної доброчесності (складати тематичні та підсумковий тести самостійно без допомоги сторонніх осіб, не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити власні результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів, не поширювати відповіді тематичні та підсумковий тести з дисципліни). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

Політика щодо відвідування: здійснюється з дотриманням нормативних документів щодо організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. При визначенні середнього балу здобувача вищої освіти необхідною умовою є наявність відповідних балів не менше, як на 50% занять. При невиконанні цієї умови здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість за дисципліною «Актуальні проблеми застосування сімейного законодавства», яку зобов'язаний ліквідувати. За об'єктивних причин (хвороба та ін.) навчання може відбуватись в онлайн у формі, погодженій з викладачем.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

➤ *усне опитування* (глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах; уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

➤ *практичні завдання* (уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем; уміння аналізувати достовірність одержаних результатів).

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ: рішення Вченої ради НАВС від 31.01.2023, протокол № 2;

2. Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ : Рішення Вченої ради НАВС від 27 березня 2018 р., протокол № 5, введено в дію Наказ НАВС від 30.03.2018 № 422;

3. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (Ухвалене рішенням Вченої ради від 24.04.2018, затверджено наказом НАВС від 02.05.18 № 642);

4. Порядок вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Національній академії внутрішніх справ (затверджений Рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 12 листопада 2020 року, протокол № 22, уведено в дію наказом НАВС від 08.12.2020 № 1171);

5. Положення про регламентацію забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національній академії внутрішніх справ (рішення вченої ради НАВС від 28.01.2023, протокол № 2, затверджено наказом НАВС від 31.01.2023 № 2);

6. Положення про змішане навчання в НАВС (2018 року);

7. Положення про дистанційне навчання в НАВС (2023 року);

8. Інструкція з організації, проведення та підтвердження ліквідації академічних заборгованостей та академічної різниці учасниками освітнього процесу Національної академії внутрішніх справ з використанням елементів дистанційного навчання.

Оцінювання результатів навчання:

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Участь в роботі впродовж семестру/залік – 60/40, тобто 100 бальна за семестр: <i>«відмінно»</i> – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; <i>«добре»</i> – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; <i>«задовільно»</i> – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; <i>«незадовільно»</i> – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p>
<p>Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)</p>	<p>Написання рефератів, доповідей, презентацій, тощо здійснюється відповідно до запропонованої тематики викладачем, з</p>

	урахуванням програми навчальної дисципліни.
Семінарські та практичні заняття	<p>Під час проведення семінарів (практичних занять) здобувачі працюють у такому форматі:</p> <p>1) викладач оголошує вступну промову, перевіряє наявність здобувачів та оголошує навчальні питання заняття;</p> <p>2) надається можливість оголошення доповідей, рефератів, презентацій тощо;</p> <p>3) здобувачі відповідають на навчальні питання (практичні завдання), після кожного з них інші здобувачі вносять свої пропозиції та доповнення, а також задають додаткові запитання;</p> <p>4) викладач підводить підсумки, відповідає на запитання здобувачів, оголошує оцінки та оголошує тему та завдання наступного заняття.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Відсутність невідпрацьованих пропусків занять та незадовільних оцінок, а також наявність більше 50% оцінок на аудиторних заняттях.

Оцінювання результатів навчання здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 2 до 5 (табл. 1).

Таблиця 1

Накопичення балів з тем за усі види робіт							Підсумковий контроль - залік	Підсумкова кількість балів
<i>max 60%</i>							<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Самостійна робота	Залік	
5	5	5	5	5	5	5	40	100

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл.2)

Таблиця 2

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

Доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Л.Ш.

Леся ШАПОВАЛ

Професор кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Наталія БІЛЯНСЬКА

Доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Богдан КИРДАН

Доцент кафедри,
доктор філософії

Наталія ПОЛШКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол від 06.07.2023 року, № 24

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
к.ю.н., доцент

Валентина МИРОНЕНКО